

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

גליון מספר 305

ה' תמוז
תשפ"ג

פרשת חקת

דרך חיים

אומר החפץ חיים על דברי חז"ל ביחס לדור עקבתא דמשיחא: "פני הדור כפני הכלב" (סוטה ט טו), כי טבעו של הכלב לתקוף ולנשוק חפץ אותו משליכים עליו, מתוך מחשבה כי אותו החפץ הוא האשם בכאב שנגרם לו. כל זה נובע מכסילות בהבנה שמי שאשם בכאבו הוא מי שהשליך עליו את החפץ. כך גם בדורות אלו שכאשר באות עלינו גזירות קשות על ידי מלאכיו של הקב"ה, כמלכים קשים כהמן, עסוקים אנו לפייס את המלך ולרצותו או להילחם כנגדו, זאת במקום לתת דעתנו מי השליך עלינו מלך זה. על זה נאמר: "והעם לא שב עד המכה" (ישעיהו ט יב) - "הקב"ה שהוא מביא עליו המכות האלה" (רש"י). מחוייבים אנו לבקש רק מהקב"ה להסיר את רוע הגזירה, משום שכל הפורענויות שלוחיו הם. על ידי דבקותנו בחי החיים נזכה כי מלאכיו ומשרתיו יהיו מלאכי אהבה ורחמים.

שבת שלום!

"ונצעק אל ה' וישמע קלנו וישלח מלאך ויצאנו ממצרים" (במדבר כ טז), אומר המדרש (ילקוט שמעוני חקת תשסד): "וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים" - זה משה, וכן מצינו שהנביאים נקראו מלאכים שנאמר: "ברכו ה' מלאכיו", וכן הוא אומר: "ויהיו מלעיבים במלאכי אלהים". הקב"ה שולח את דברו לעם ישראל על ידי המלאכים, ראשון לכולם משה רבנו, ואחריו שימשו כל שאר הנביאים כמלאכי אלקים, עד אחרון הנביאים - מלאכי.

עם תום תקופת הנביאים זכינו לדורות של זוגות, תנאים, אמוראים, סבוראים, גאונים, ראשונים ואחרונים. כולם היו כמלאכים לשעתם להורות את דבר ה'. אך כיום אין לנו לא נביא ולא חוזה, אין לנו עוד שליחים אשר מגלים לנו את דבר ה' כמלאכים בשר ודם. ובכל זאת ממשיך הקב"ה להנהיג עולמו במלאכים מן הדומם - אש, רוח, מים, אדמה וכדומה - "עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט" (תהלים קד ד). אותם הכוחות אינם עומדים ריקם, אלא עושים רצון קונם. עלינו לדעת להשכיל את דרכנו עד שלא נזדקק לשליחות מלאכים אלה, שהינה שליחות כואבת.

העלון מוקדש לעילוי נשמת
אברהם (אנגלמן) בן משה אליהו ז"ל

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

מספר כתב 'על המשמר' - שוקי בן עמי:

"ביום חתונתי, ביקשני אבי שאסור לביתו של ר' אריה, על מנת שיברכנו. משנכנסתי לחדרו פנימה הצגתי את עצמי, ומסרתי לו את משאלת אבי.

"האם הנך מעשן?", שאלני הרב.

"הן", השבתי.

"אם כן, עשן לך סיגריה להנאתך".

ביקשתי מאפרה אך לא הייתה בנמצא. "אין דבר לא נורא", אמר הרב, "הנח את האפר בכף ידי". עשיתי כמצוותו, ואף התפלאתי על כל העניין. משסיימתי לעשן קם ר' אריה על רגליו והניח מקצת מהאפר על מצחי, "זכר לחרבן", הסביר לי. "ביום שמחתנו מצווים אנו לקיים את הפסוק "אעלה את ירושלים על ראש שמחתי" - על הראש ממשי".

(צדיק יסוד עולם עמ' 160)

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

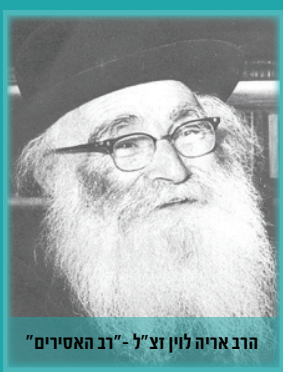

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

בני ספרד ההולכים כדעת מרן השלחן ערוך נוהגים להגביה את ספר התורה קודם קריאת התורה (מ"ב קלד סק"ח), ואילו בני אשכנז היוצאים ביד רמ"א (או"ח קלד ב) מגביהים את הספר לאחר הקריאה בו. כתב מרן השלחן ערוך כי על המגביה להראות את הספר לכל העם, ומצוה על כל האנשים והנשים לראות את הכתב, לכרוע ולומר "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל על פי ה' ביד משה. תורת ה' תמימה משיבת נפש". ויש לומר פסוקים אלו רק בשעה שרואה את הכתב עצמו (מ"ב ס"ק יב) בשעת ההגבה מן הראוי לפתוח ג' עמודות, אך הדבר תלוי בהתאם לכוחו של המגביה, ולכן די גם בעמודה אחת בלבד (מ"ב סק"ח). וכתבו המקובלים כי בשעת ההגבה נכון שיראה האדם את הכתב באופן שיכול ממש לקראו (שעה"כ, הו"ד במג"א ובמ"ב).

מדברי השלחן ערוך עולה כי על העולה לפנות לימינו על מנת להראות את הכתוב לעומדים בימינו, ולאחר מכן לשמאלו על מנת להראות לעומדים לשמאלו. אלא שכל זה נכון לגבי ספר תורה ספרדי, אשר הגבהתו היא באופן שהאותיות פונות כלפי חוץ אל העם. מה שאין כן בספר תורה אשכנזי שהמגביה מפנה את האותיות כלפיו, וממילא עולה השאלה האם על האדם לפנות ימינה ובכך מראה לעם העומד לשמאלו, או להיפך לפנות לשמאלו על מנת להראות לעם העומד לימינו. ומדברי המשנה ברורה עולה כי יפנה המגביה לימינו ואח"כ לשמאלו, כדי לקיים 'כל פניותיך יהיו לימיני'. אמנם מרן השבט הלוי (ט כו) פסק לעשות סיבוב שלם בשעת ההגבהה, וכן נהג החזן איש (ארחות רבנו ג עמ' רטז). ואם כל הציבור עומד לאחורי המגביה, פסק מרן השבט"ל כי אין צריך לסובב כלל את ספר התורה, ובעל שו"ת בצל החכמה (ה נד) חלק עליו וכתב כי לעולם המגביה מסובב.

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

- שאלה |** האם אדם שהגביה את ספר התורה הראשון צריך לעמוד בשעת הגבהת הספר השני? לא, עליו להישאר לשבת עם הספר שבידו (קנין תורה ה טז).
- תשובה |**
- שאלה |** האם יש מקור למנהג להצביע על ספר התורה עם הזרת בשעת ההגבה?
- תשובה |** מקורו קדום - ספר מעם לועז (כי תבא כו כז), וכן הובא בספר החיים (ג ו) לר"ח פלאג'.

הרב אריה ליון זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

עצירת מים באברה

להיכנס לארץ ישראל, דבר שחיכה לו מאוד.
אפשר להתבונן בדרכו של משה בפרשה איך אפשר
להגיב גם אחרי שטועים וגם כשיש תחושה של תסכול
ואכזבה.

בני ישראל ממשיכים במסע במדבר, חם להם ואין להם
מים. הם מתלוננים למשה ולא מבינים למה יצאו
ממצרים למדבר החם, למקום בלי מים. ה' מבקש
ממשה לקחת את המטה, ללכת לסלע, לדבר עם
הסלע וייצאו מים לשתייה לכולם. משה לוקח את
המטה ומכה בסלע פעמיים, ויצאו ממנו הרבה מים
בשביל כל עם ישראל. ה' מזכיר למשה שביקש לדבר
אל הסלע ולא להשתמש במטה כדי להוציא מים,
ומודיע למשה שאהרן ומשה לא יזכו להיכנס לארץ יחד
עם בני ישראל. ה' אומר למשה שאהרן ימות קודם
ומפרט למשה איך תראה הפרידה של אהרן. משה
אהרן ואלעזר בנו עולים להר, שם אהרן מתבשר שהבן
שלו ימשיך את עבודת הכהונה שלו, אלעזר לובש את
בגדי הכהונה של אביו, נפרד מאביו ומשה ואלעזר
יורדים מההר אחרי שאהרן נפטר. בני ישראל רואים את
משה ואלעזר יורדים מההר, עצובים מאוד שאהרן לא
ממשיך איתם. אחרי שלושים יום של בכי על אהרן,
ממשיכים בני ישראל במסע ומנסים לעבור בדרכים
שונות כדי להגיע לארץ ישראל, אבל העמים היושבים
שם לא נותנים להם לעבור ונלחמים בהם עד שבני
ישראל מנצחים ומצליחים לעבור ולהגיע לשערי
ארץ-ישראל.

האם גם קרה לכם שהיקשו לכם להבין משה ואהרן?
אולי אחרת ממה שהיקשו לכם?

משה מקבל מה' בשורה קשה אחרי ששינה מהבקשה
של ה', היכה בסלע, במקום לדבר אליו, הוא לא זוכה

המשך בעמוד הבא

כמים חנים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שאלות על הפרשה

1. באיזה צבע פרת חטאת?	6. באיזה נחל בני ישראל חנו?
2. למי צריך להביא את הפרה?	7. שם העיר של מלך האמורי?
3. היכן מרים מתה?	8. מי נשך את העם?
4. מה היה חסר לבני ישראל אחרי שמרים נפטרה?	9. מה ביקש ה' ממשה ואהרן כדי שיהיה מים?
5. היכן מת אהרן?	10. מהיכן יצאו מים לבני ישראל?

דוד אברהם וחגי שלום שלי משדרות, איזה מרגש לקבל את התשובות שלכם!

זכיתם!

מתנה מיוחדת נשלחה אליכם בדואר.

יהי רצון שתמשיכו להאיר את העולם בתורה ומעשים טובים

יולדים יקרים,

גם אתם יכולים לאלף תשובות לכתובת האייל:

kids@ish-tsadik.org.il

ואתנה מיוחדת תיאלץ בדואר לאחד מכם.

הרב אריה ליון זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

סיפור לאורו של ר' אריה

ר' אריה היה הולך לבקר חולים ואסירים בבתי חולים ובבתי סוהר, לעודד אותם בשעות הקשות. לילה אחד, הבריטים אסרו לאזרחים להסתובב ברחובות העיר.

רבי אריה ליון יצא לבקר אסיר יהודי. שני שוטרים בריטים, האחד יהודי והשני גוי, ראו את ר' אריה ועצרו אותו. השוטר היהודי שהכיר את הרב ואת מעשי החסד שלו, רצה לאפשר לרב להמשיך בדרכו והסביר לשוטר הגוי כי אין לרב, שהיה מבוגר מאוד, כוונה להילחם, הוא הולך לעודד אנשים שצריכים עזרה. השוטר הגוי לא הסכים וביקש מר' אריה לחזור לבית שלו. הרב הסתובב חזרה ומצא דרך עוקפת בפרצת גדר. הרב ניסה לעבור משם, שני השוטרים ראו את הרב שכבר היה זקן, מנסה לטפס על הגדר כדי להגיע לבית הסוהר כדי לעודד אסיר. השוטר הגוי קפץ ואמר לרב: "בבקשה כבוד הרב! אתה יכול לעבור וללכת". התפלא השוטר היהודי ושאל: "מה שינה את דעתך?". ענה השוטר הגוי: "ראיתי את המסירות של הרב ואת הסיכון שלקח כדי לנסות בכל דרך לבקר את האסיר, הבנתי כמה זה חשוב לו והבנתי שיש לו כוונות טובות, יכול היה לוותר ולומר לעצמו שבזמן מלחמה ביקור האסיר לא מסתדר. אבל אם הוא מוכן לסכן את עצמו למען יהודי אחר שהוא לא מכיר בכלל והרב לא מוותר על הביקור, זה באמת איש קדוש ולכן הסכמתי שיעבור."

בואו נמשיך את האור של ר' אריה בחיים שלנו:

לפעמים כשאנחנו רוצים לעשות מעשה טוב, לעזור, לשמח חברים ומשפחה ודברים לא מסתדרים כמו שרצינו או חשבנו, אפשר שנתבונן ונחפש פתרונות יצירתיים ואם זה מספיק חשוב לנו וזה מוסיף טוב, אולי זה שווה את המאמץ. כמו ר' אריה, שהתאמץ לעודד אסיר אפילו בזמן מלחמה, ובעזרת ה' נזכה להיות כמו ר' אריה!

שבת שלום!

